

สิทธิผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)พ.ศ. ๒๕๕๙

ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยไม่มีส่วน
เกี่ยวข้องขอรับค่าตอบแทนจากรัฐในกรณีดังต่อไปนี้

- ได้รับบาดเจ็บทางร่างกายจิตใจหรือถึงแก่ความตายเนื่องจาก ถูกทำร้าย ถูกฆ่าตาย ถูกลูกหลง ถูกทำให้แท้งลูก ถูกข่มขืน ถูกทำอนาจาร ถูกข่มขืนใจ ถูกหน่วงเหนี่ยว กักขัง ถูกลักทรัพย์ ถูกชิงทรัพย์ ถูกปล้นทรัพย์หรือถูกบุกรุก
- ได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือตายจากการกระทำโดยประมาทของผู้อื่น
- เด็ก คนชรา คนป่วยที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้และถูกทอดทิ้ง

ให้ปฏิบัติดังนี้

๑. แจ้งความเพื่อดำเนินคดีต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ ท้องที่ที่เกิดเหตุโดยเจ้าพนักงานตำรวจจะแจ้งสิทธิการได้รับค่าตอบแทนให้แก่ผู้เสียหายหรือทายาทที่มาแจ้งความทราบ
๒. พบแพทย์ที่โรงพยาบาลเพื่อตรวจรักษา กรณีตายให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อออกใบมรณบัตร
๓. รวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
๔. ยื่นคำขอรับเงินค่าตอบแทนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รู้ถึงการกระทำความผิด

สิทธิการได้รับเงินช่วยเหลือของผู้เสียหาย

กรณีทั่วไป

- ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท
- ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ ให้จ่ายในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่จังหวัดที่ประกอบงานเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ
- ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น ให้จ่ายเป็นเงินตามจำนวนที่คณะกรรมการเห็นสมควร แต่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าห้องและค่าอาหาร วันละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

กรณีเสียชีวิต

- ค่าตอบแทน ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- ค่าจัดการศพ ให้จ่ายเป็นเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
- ค่าเสียหายอื่น ให้จ่ายเป็นเงินตามจำนวนที่ คณะกรรมการเห็นสมควร แต่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

จำเลยขอรับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายจากรัฐในกรณีดังต่อไปนี้

เมื่อถูกพนักงานอัยการฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญาและถูกคุมขังในระหว่างที่ศาลพิจารณาคดี ต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดและมีการถอนฟ้องระหว่างการดำเนินคดีหรือมีคำพิพากษานับถึงที่สุดให้ยกคำฟ้องจำเลยโดยข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิด

ให้ปฏิบัติดังนี้

๑. ให้ติดต่อเจ้าพนักงานศาลที่อ่านคำพิพากษาเพื่อขอคัดสำเนาเอกสารโดยให้เจ้าพนักงานที่รับรองสำเนาถูกต้อง ดังนี้

- สำเนาคำพิพากษาของศาลทุกศาลที่มีคำพิพากษา
- สำเนาหมายขัง หมายจำคุก และหมายปล่อย
- สำเนาใบแต่งตั้งทนายความ
- หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด

๒. สำเนาหนังสือสัญญาจ้างว่าความกรณีที่มิใช่ทนายขอแรง

๓. รวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

๔. ยื่นคำขอรับเงินค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ศาลอนุญาตให้ถอนฟ้อง หรือศาลมีคำพิพากษานับถึงที่สุด

หมายเหตุ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ปล่อยตัวจำเลยแจ้งสิทธิการได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่จำเลยทราบ

สิทธิการได้รับเงินช่วยเหลือของจำเลย

กรณีทั่วไป

- ค่าทดแทนการถูกคุมขัง อัตราวันละ ๕๐๐ บาท
- ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี
- ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดี ให้จ่ายในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่จังหวัดที่ประกอบกิจการ นับแต่วันที่ไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ
- ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินคดี
 - (ก) ค่าทนายความ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินอัตราที่กำหนดท้ายกฎกระทรวง
 - (ข) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการดำเนินคดี ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าห้องและค่าอาหาร วันละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

กรณีเสียชีวิต

- ค่าทดแทน ให้จ่ายเป็นเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- ค่าจัดการศพ ให้จ่ายเป็นเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท
- ค่าเสียหายอื่น ให้จ่ายเป็นเงินตามจำนวนที่คณะกรรมการเห็นสมควร แต่ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท

ผู้มีสิทธิยื่นคำขอ

- ผู้เสียหายหรือจำเลย
- ทายาทซึ่งได้รับความเสียหาย (กรณีผู้เสียหายหรือจำเลยถึงแก่ความตาย)
- ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล (กรณีเป็นผู้เยาว์หรือผู้ไร้ความสามารถซึ่งไม่สามารถยื่นคำขอด้วยตนเองได้)
- ผู้สืบสันดาน ผู้บุพการี คู่สมรส บุคคลใด ๆ ซึ่งให้อุปการะหรืออยู่ในอุปการะของผู้เสียหายหรือจำเลย
- บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหนังสือในกรณีมีเหตุจำเป็นดังต่อไปนี้
 - (ก) เจ็บป่วยจนไม่สามารถมายื่นคำขอด้วยตนเองได้
 - (ข) เป็นคนสูงอายุหรือเป็นบุคคลทุพพลภาพไม่สะดวกในการเดินทาง
 - (ค) เดินทางไปต่างประเทศและไม่อาจมายื่นคำขอได้ภายในกำหนดเวลา
 - (ง) มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่คณะกรรมการเห็นชอบเป็นรายกรณี

สิทธิอุทธรณ์

กรณีผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการหรือศาลอุทธรณ์แล้วแต่กรณี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย

วิธีการยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ/คณะกรรมการ

สามารถยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือได้ ณ สถานที่ ดังนี้

- สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญากรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ
- ศาลอุทธรณ์หรือศาลจังหวัดที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในเขต (ยื่นได้เฉพาะกรณีคำวินิจฉัยคณะกรรมการ)

หลักฐานสำคัญที่จำเป็น

- ๑.คำวินิจฉัยของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการ
- ๒.บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับจริง)
- ๓.ทะเบียนบ้าน (ฉบับจริง)
- ๔.หลักฐานเพิ่มเติมอื่น ๆ (ถ้ามี)

สถานที่ยื่นคำขอ

- ๑.สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญากรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- ๒.สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ
- ๓.สถานีตำรวจทั่วประเทศ
- ๔.เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ
- ๕.สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน/ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
- ๖.สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ และข้อมูลเพิ่มเติม สายด่วน ๑๑๑๑ กด ๗๗

www.rlpd.go.th

หลักฐานที่ต้องนำมายื่น

- ๑.บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับจริง)
- ๒.ทะเบียนบ้าน (ฉบับจริง)
- ๓.สำเนาในเปลี่ยนชื่อตัว-ชื่อสกุล (ถ้ามี)
- ๔.หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)
- ๕.หนังสือให้ความยินยอม (กรณีมีทายาทหลายคน)
- ๖.หลักฐานค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล
- ๗.หลักฐานค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสมรรถภาพ
- ๘.ใบมรณบัตร (กรณีเสียชีวิต)
- ๙.รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี
- ๑๐.หนังสือความเห็นแพทย์/ใบรับรองแพทย์ (ถ้ามี)
- ๑๑.สำเนารายงานการชันสูตรพลิกศพ (กรณีเสียชีวิต)
- ๑๒.สำเนารายงานการชันสูตรบาดแผลของแพทย์ (กรณีบาดเจ็บ)
- ๑๓.หนังสือรับรองรายได้ (ถ้ามี)

หลักฐานสำคัญกรณีเป็นผู้เสียหาย

- ๑.สำเนابันทึกแจ้งความประจำวัน
- ๒.สำเนารายงานการสอบสวนของตำรวจ
- ๓.บันทึกการแจ้งสิทธิ

หลักฐานสำคัญกรณีเป็นจำเลย

๑. หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
๒. สำเนาหมายขัง หมายจำคุก และหมายปล่อย
๓. สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล
๔. สำเนาใบแต่งตั้งทนายความ
๕. สำเนาหนังสือสัญญาจ้างว่าความ (กรณีที่ไม่ใช่ทนายขอแรง)

บทกำหนดโทษ

ผู้ใดยื่นคำขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทนหรือค่าใช้จ่ายโดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ มีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ